

РОЛЬ МЕНОНІТІВ У КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОМУ РОЗВИТКУ ЗАПОРІЖЖЯ

Місто Запоріжжя – це унікальне місто контрастів. Не дивлячись на те, що Запоріжжя є одним з найбільших промислових центрів України вона залишається також культурною колискою де зароджувалися багато років тому принципи української демократії і козацької слави. Українське козацтво зародилося саме в Запоріжжі на острові, який ми зараз називаємо острів Байди або острів Мала Хортиця. Окрім численних пам'ятників історії Запоріжжя багато і пам'ятниками природи – це унікальний заповідник національного значення Острів Хортиця, заповідник Дніпровські пороги, а також унікальні залишки плавнів Великого луку. Місто Запоріжжя коштує того, щоб побачити усю його красу.

Проте зараз хотілось звернути увагу на ще один об'єкт. Меноніти – представники протестантського руху, які розмовляли переважно німецькою і переселилися на південь України в кінці XVIII сторіччя. Працівники Національного заповідника Хортиця під час розкопок на Верхній Хортиці виявили упродовж тижня ще близько 40 надгробних плит з менонітського цвинтаря, що були замуровані у фундамент побудованої 1935 року комори.

Ми знаємо Хортицю як колыску запорізького козацтва, символ волелюбності і військової доблесті наших предків. При цьому слові перед очима постають знамениті картини Іллі Рєпіна і Юзефа Брандта, «Тарас Бульба» і чубаті лицарі у шароварах, що мчать безкраїм степом.

Роль менонітів, які задовго до зведення ДніпроГЕСу та будівництва промислового майданчика Запоріжжя заснували поблизу Дніпровських порогів понад 100 металургійних, машинобудівних і сільськогосподарських підприємств, була на довгі роки викреслена з історії під впливом ідеології.

Пам'ять про менонітів це «Фламанське мурування» і меморіал. Подібних «багато про що свідчить» споруд, гуляючи Верхньою Хортицею, можна зустріти безліч: Хортицький педагогічний інститут, Центральна районна лікарня, фабрика годинників Крегера, комплекс колишнього заводу «Лепп і Вальман», який був третім за обсягом виробництва чавуну, невеличка акуратна будівля банку, відкритого в 1904 році главою млинарського бізнесу Германом Нібуром для кредитування підприємців.

Перелік споруд і будівель Верхньої Хортиці – свідків освоєння придніпровських земель європейцями – можна продовжувати і продовжувати. Більшість з них вирізняються не тільки архітектурою, а й незвичайним так званим «фламандським муруванням», за яким менонітські

споруди можна впізнати, де б вини не знаходилися: одна цеглина – уздовж, друга – впоперек. А от нащадків тих, хто їх будував, зустріти навряд чи вдасться.

На берегах Дніпра, які так і не стали для протестантів-переселенців новою батьківщиною, про їхню долю нагадує скромний пам'ятник, відкритий в жовтні 2009 року: меморіал менонітам - жертвами сталінському терору і релігійних утисків.

У нашому місті багато об'єктів які заслуговують на увагу і містять таємниці. Усі хто завітає до нашого міста є що розповісти і відкрити таємниці.